

Der Spiegel: Skandál!!! Evropská Komise zuřivě maže tisíce mailů a textových zpráv o své “činnosti”

- CZ24 News | 25. listopadu 2021

EU: Evropská komise, která fakticky řídí Evropskou unií, čelí skandálu s nakládáním s informacemi. Maže obrovské množství e-mailů a dalších elektronických dokumentů o své činnosti.

Tajemná jako Mona Lisa nebo jako hrad v Karpatech. Tak by se dalo popsat chování Evropské komise a její předsedkyně Ursuly von der Leyenové, která už byla za neprůhledné praktiky kritizována jako německá ministryně obrany. Nyní si stěžuje nizozemský odborník na právní aspekty daňové politiky Martijn Nouwen, jenž učí na univerzitě v Leidenu. Chtěl znát co nejvíce informací o jednáních s mezinárodními korporacemi v rámci Evropské komise a narazil na vysokou hráz mlčení.

Z odpovědi Komise vyplynulo, že maže řadu zásadních elektronických dokumentů o jednáních se soukromými subjekty, jako je farmaceutická firma Pfizer, s níž předsedkyně von der Leyenová řešila cenu vakcín pro EU s jejím ředitelem Albertem Bourlou.

SMS komunikace, případně další jednání prováděné formou aplikací, jako je WhatsApp, jsou pro veřejnost nedostupné, respektive se automaticky mažou po šesti měsících. Zpětně je nemožné průběh jednání zrekonstruovat. V praxi to znamená, že se každý měsíc v rámci bruselské administrativy, která rozhoduje o evropském trhu s 450 miliony obyvatel, automaticky smažou tisíce e-mailů, jež mohou obsahovat zásadní informace.

I nejmenší finanční příspěvek velice pomáhá! Děkujeme!

CHCI PŘISPĚT

Odporuje to nařízení z roku 2001

Nouwen tvrdí, že takové jednání je právně zpochybnitelné. A z etického hlediska je velmi sporné. Nizozemský právník vychází z [nařízení EU č. 1049/2001](#), které zaručuje občanům Unie co nejširší možný přístup ke všem dokumentům v držení Evropské komise, Evropského parlamentu a Rady EU. Veškeré dokumenty mají být na vyžádání k dispozici, pokud jejich zveřejnění neznámá bezpečnostní riziko nebo potřebu chránit soukromá data.

Ukazuje se, že bruselská Komise svéhlavě rozhoduje sama o tom, jaké dokumenty po šesti měsících vymaže a jaké je ochotná „předhodit“ veřejnosti. Textové zprávy a další aplikace pro textovou komunikaci pak nejsou kategorizovány vůbec jako dokumenty, jež mají být k dispozici pro kontrolu veřejnosti. Přitom jejich podíl s nástupem chytrých telefonů roste.

Nouwen předpokládal, že po své žádosti obdrží stovky dokumentů o jednání o cenách a daňových rozhodnutích, jež používají země jako Lucembursko, Irsko nebo Malta, aby přilákaly do svých zemí nadnárodní korporace. Brusel mu byl ochoten zpřístupnit pouze tři dokumenty, po finálním přezkoumání nakonec dostal jen jeden. Evropská komise se bránila tím, že o těchto ujednáních nemá jediný e-mail.

Interní pravidla zaměstnancům bruselské byrokracie nařizují nahrávat dokumenty do elektronického registru Ares, ale má se jednat pouze o dokumenty, jež obsahují „důležité informace“ a nemají krátkou životnost. Vše, co se do tohoto systému nenahraje, se automaticky v byrokratické mašinerii Unie maže po šesti měsících. Toto opatření funguje v Evropské komisi od července 2015, upozornil německý [týdeník Der Spiegel](#).

Nikdo nic neví

Samotná Komise neumí ani vyčíslit, kolik elektronických dokumentů se tímto hromadným smazáním navždy ztratí. Musí jít o obrovské počty, protože jen v říjnu zaměstnanci Komise obdrželi 75 milionů e-mailů.

Podrobnosti jednání von der Leyenové se šéfem Pfizeru budou také bez možnosti kontroly veřejnosti. Šéfka Komise s ním vedla jednání po telefonu a prostřednictvím textových zpráv [déle než měsíc](#), než v květnu oznámila, že se nakoupí 1,8 miliardy dávek vakcín proti koronaviru. Na tyto [neprůhledné praktiky](#) si už v září stěžovala ombudsmanka EU Emily O'Reillyová. Uchovávání informací nesmí být podřízeno tomu, v jaké formě jsou. Musí být archivovány veškeré formy jednání oficiálních činitelů EU, zdůraznila.

Komise ale ústy generální tajemnice Ilze Juhansoneové tvrdí, že SMS zprávy a další záznamy komunikace přes mobilní aplikace v zásadě neobsahují důležité informace, jež se týkají politiky a rozhodnutí Komise.

Jinými slovy, pokud úředníci i politici chtějí něco utajit, mohou použít aplikaci WhatsApp a jsou fakticky mimo jakoukoli veřejnou kontrolu. Nouwen je ale přesvědčen, že takové opatření je minimálně na hraně legality. EU má zájemcům zpřístupnit všechny dokumenty, které souvisí s tvorbou její politiky a ovlivňují konečná stanoviska.

Je to sporné

Alexander Thiele, berlínský odborník na evropské a ústavní právo, odmítá argumentaci byrokratů v Bruselu. „Plošné popírání politické či právní relevance SMS zpráv je podle mého názoru více než právně sporné,“ varoval. Také automatické mazání elektronické pošty považuje za pochybné. Vnitřní pravidla evropských institucí nemohou podkopávat snahu o přístup k informacím a dokumentům.

O možném porušení legislativy by musel rozhodnout Soudní dvůr EU. V současnosti ale takový podnět soudci v Lucemburku neregistrují. Von der Leyenová už vyšetřování čelila. V roce 2019 vyšlo najevo, že [vymazala](#) ve svých dvou služebních telefonech německé ministryně obrany veškeré SMS zprávy i další data, které byly spojeny s neprůhlednými tendry pro německou armádu. Čelila potížím v německém parlamentu, vyšetřovací komise žádala její textové zprávy jako důkazy. Nakonec kritiku přestála a stala se i za přispění odcházející kancléřky Angely Merkelové šéfku Evropské komise.

Preklad: pokec24